

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Att: Sør Dahl Elisabeth

Deres ref:

Vår ref: 2015/1191
Arkivnr: 321
Løpenr: 5658/2017

Tromsø 17.03.2017

BESTILLING - VURDERING AV ICCAT'S REGULERING AV BLÅHAI I FORHOLD TIL VITENSKAPELIG GRUNNLAG OG FØRE-VAR PRINSIPPET -16/6537-12

Vi viser til deres henvendelse av 21.02.2017 med bestilling av en vurdering av ICCAT's regulering av blåhai i forhold til vitenskapelig grunnlag og føre-var-prinsippet.

Blåhai er til dels meget vanlig som bifangst i tunfiskfiskeriene, og kan av og til overgå målarten i fangstmengde. I tillegg til det kvantumet som landes, antas det at det er et betydelig utkast, og selv om overlevelsen av utkastet linefanget blåhai kan være relativt høy, så har man estimert at dødt utkast kan utgjøre en stor andel av det totale uttaket. Den regnes imidlertid som en produktiv art, til hai å være, med nye og relativt store kull hvert år. Aldersanalyser indikerer at de blir kjønnsmodne i relativt ung alder (4-7 år) og lever til omtrent 20 år. Den er dermed blant de mest utbredte, fruktbare og hurtigvoksende haiartene vi kjenner. Dette er trolig en vesentlig årsak til at man har kunnet opprettholde et omfattende bifangstfiske på bestandene i mange år.

I 2015 gjennomførte ICCAT's ekspertgruppe på hai et assessmentmøte på både den nordlige og sørlige bestanden av blåhai. Mange modelltilnærminger ble benyttet og diskutert, og møtet konkluderte med at for den nordlige bestand var det usannsynlig at bestanden er eller blir overfisket, mens det for den sørlige bestanden er noe mer usikkert både om den er overfisket og om overfiske foregår. For begge bestandene er det imidlertid store usikkerheter forbundet med datagrunnlaget. Ekspertgruppen anbefalte fangstbegrensninger på den sørlige bestanden, men ble ikke enig om entydige tilrådninger for den nordlige bestanden.

Vurderingene fra ekspertgruppen må likevel sies å være vitenskapelig basert og tilrådingen fra kommisjonen om et tak på beskatningen av den nordlige bestanden er i tråd med dette. Men mangelen på allokering av kvoten på de enkelte landene eller andre konkrete reguleringstiltak gir liten mulighet for å sikre at uttaket holdes under det anbefalte taket. Det åpnes imidlertid for at kommisjonen kan vurdere andre tiltak dersom situasjonen krever det. Hvorvidt dette kan sies

å være i tråd med føre-var prinsippene avhenger derfor av i hvilken grad kommisjonen kan forventes å følge opp dette ansvaret.

For den sørlige bestanden ga modellkjøringene mindre optimistiske anslag og ekspertgruppen kunne ikke utelukke at bestanden er eller blir overbeskattet. Etter føre-var-prinsippet bør slik usikkerhet følges opp med en tilsvarende større forsiktighet i beskatningen og ekspertgruppen anbefalte en klar fangstbegrensning. Dette ble imidlertid ikke fulgt opp av kommisjonen og det kan derfor bidra til et ukontrollert høyt uttak av bestanden.

Etter Havforskningsinstituttets vurdering er ICCATs vedtatte regulering av den sørlige blåhaibestanden klart i strid med føre-var prinsippene og det er tvilsomt om forvaltningen av denne bestanden er bærekraftig. For den nordlige bestanden er det etablert et tak på fangstuttak i tråd med føre-var prinsippet, men mangel på landkvoter og kontrollordninger tilsier at det faktiske uttaket lett kan overstige dette taket. Selv om bestandssituasjonen for den nordlige blåhaibestanden synes å være god og dagens uttak bærekraftig, så er derfor heller ikke ICCATs regulering av denne bestanden i tråd med føre-var prinsippet.

Vennlig hilsen,

Ole Thomas Albert
Forsker

Geir Huse
(Sign.)
Forskningsdirektør